No. 875 Zaterdag 6 October 1900. 17de Jaargang.

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 5 October.

## Interventie voor de Boeren-republieken.

II.

Het valt niet te ontkennen, dat zich in den laatsten tijd door geheel Duitschland een sterk sprekend gevoel van ontstemdheid openbaart tegen het optreden, waartoe de Britsche Regeering, overmeesterd door den geest van imperialisme, zich heeft laten drijven. En dit verschijnsel moet, dunkt ons, als des te ernstiger worden beschouwd, wijl hier niet zoozeer plaagzieke ondeugd en schooljongens-gesar, voortkomend uit louter rancune, in het spel is, maar omdat deze gezindheid voor een groot deel wortelt in echte, diepe verontwaardiging over gepleegd onrecht en niet minder in gekrenkt, beleedigd nationaliteitsgevoel. Men herinnere zich de in-beslag-neming der duitsche stoomschepen wegens John Bull's verdenking der loyauteit van Duitschland's handelsvloot.

En wat aan deze volksuiting een nog merkwaardiger karakter verleent, is de omstandigheid, dat door de regeeringsautoriteiten nagenoeg niet de minste poging in het werk is gesteld geworden om haar te bedwingen of te temperen, dat zelfs de steeds zoo bewonderenswaardig correcte president van den Rijksdag, graaf Ballestrem, bij de discussie over de aanhouding der schepen uit den boezem van den Rijksdag tegen Engeland ongestoord een protest liet opgaan, hetwelk om de krasse taal, waarin het werd belichaamd, in gewone omstandigheden hem, die de vertolking daarvan op zich had genomen, ongetwijfeld een tot de-orde-roeping met opname daarvan in het stenografisch verslag zou hebben gekost.

Nu mogen *Standard* en *Times*, de beide banierdragers van het Jingoïsme, van de hoogte der door hen bereden imperialistische rossen op deze beweging misschien neerzien als op een revolutie van pygmaeën, toornend tegen Jupiter op den Olymp — dit neemt niet weg, dat de gevolgen van Duitschland's zelfbewust en krachtig optreden tegen Engeland op de toekomstige verhoudingen in de internationale staatskunde van beteekenden invloed kunnen zijn

Ook bepaaldelijk wat betreft de definitieve oplossing van het Zuid-Afrikaansche vraagstuk.

Duitschland's nijverheid — het is bekend — heeft in de laatste jaren op schier elk gebied een hooge vlucht genomen, zijn uitvoerhandel zich krachtig ontwikkeld. Ook de wereldtentoonstelling te Parijs kan daaromtrent de schitterendste getuigenissen afleggen. Tengevolge daarvan verwijdde zich de blik van zijn kooplieden en industriëelen. Niet meer bij Rijn en Weichsel eindigde hun horizont; neen, deze ging allengs de heele wereld omspannen. Thans wenschen zij overal de handen vrij te hebben, zoeken zij overal naar afzetmarkten, streven zij alom naar de vestiging van factorijen en het bezit van koloniaal- of van pacht-gebied in Azië, in Afrika, in den Australischen Archipel. De krachtig opbruisende bron van het duitsche vernuft en van den duitschen ondernemingsgeest heeft behoefte aan afvoerkanalen naar alle zijden, ten einde haar producten te verspreiden over de geheele wereld.

Dat Britannië, hetwelk tot dusverre niet slechts de alleenheerschappij over de golven maar ook die over de markten voor zich trachtte te behouden, dezen vooruitgang aanschouwt met leede oogen en gloeienden naijver, ligt voor de hand en men weet dan ook dat het: „made in Germany" voor den Engelschman een hoogst onaangenamen klank heeft.

Zelfs officiëele verklaringen in Parlement en in regeerings-organen omtrent de voldoening waarmede Albion den stijgenden bloei en de toekomende beteekenis der bevriende duitsche natie als handelsvolk heet gade te slaan, zullen niemand ter wereld er toe brengen, John Bull, den grooten „money-maker" verheven te achten boven de zeer natuurlijke gewaarwording van alledaagsche jalouzie waarmee een handelaar in comestibles of een kastelein zich door een nieuwen concurrent in zijn buurt bedreigd ziet.

Van het tegendeel heeft Duitschland de onaangename ondervinding opgedaan.

Slechts ten spijt van tallooze Britsche chicanes, en ondanks de voortdurende tegenwerking der Stanley's, Rhodessen, Milner's en consorten is het Duitschland gelukt vasten voet te verkrijgen op Afrikaanschen bodem, en zich daar een koloniaal Rijk te stichten van beteekenis. En tegenover dit resultaat, tevens als waarschuwing tegen verdere pogingen in deze richting, eischt thans Engeland met verdubbelde aanmatiging ten aanhoore van heel de wereld zijn recht op de suprematie in Zuid-Afrika. Het zijn dus ook — zouden we zeggen — wel degelijk voor een gedeelte Duitschland's belangen, die aan de oevers der Oranje- en Vaalrivieren en bij het Drakengebergte op het spel staan. Want het is duidelijk, dat ook de naijver tegen Duitschland het Britsche Rijk drijft tot een zoo krachtig mogelijk bespoedigde vernietiging der Boeren-Republieken, eventueel twee machtige steunsels voor de versterking van het Duitsche element in Zuid-Afrika. Het moge overdreven zijn, maar het teekent toch voor de algemeene stemming in den lande, wanneer een bekend blad als de *Tageszeitung*, zonder de minste tegenspraak uit te lokken, schrijven kan: „Engeland is onze vijand, een vijand, die niet enkel, zooals Frankrijk, wraak wil nemen over een vroeger geleden nederlaag, maar die onze vernietiging beoogt. Deze waarheid is thans hier te lande duidelijk geworden voor allen, ook voor diegenen welke vroeger hun best deden om haar niet te zien."

Met het oog op de anti-engelsche gezindheid onder het duitsche volk, met het oog op het feit, dat verschillende duitsche staatslieden van beteekenis een annexatie zonder meer van de beide Boeren-Staten als strijdig met Duitschland's belangen hebben verklaard, ligt dus de vraag ter beantwoording: Welke houding kan door de Regeering te Berlijn worden aangenomen, nu Engeland, na den Vrijstaat en Transvaal te hebben overweldigd, zijn besluit kenbaar maakt om de Republieken in te lijven bij zijn Zuid-Afrikaansch koloniaal gebied?

En op deze vraag past, dunkt ons, dit antwoord:

De eerste militaire mogendheid van Europa, die slechts na verloop van een twaalftal jaren, ten koste van millioenen schats, met Engeland een strijd ter zee zal kunnen aanbinden, vermag op dit oogenblik buiten het Vasteland tegen den britschen Neptunus niets — indien zij ten minste alleen wenscht te handelen, geheel voor eigen rekening.

Daarentegen zou vermoedelijk met vrucht een optreden kunnen worden beproefd in vereeniging met een of meer der drie Mogendheden, voor wie het slechts een betrekkelijk geringe moeite zou kosten een hen bedreigenden zeeoorlog om te zetten in

## Feuilleton.

## Het einde eener veete.

Hoog op den heuveltop staat een kasteel en daar beneden, in de vlakte, een huisken.

Beide zijn vijanden......

Fier leunt het oude, adellijke slot— als een krijgsheld uit het leenstelsel door het heldhaftig verleden daar op post gelaten, —met zijn schoormuren op de met mos bedekte rots; zijn ontzagwekkende massa beheerscht met trots de door den ouderdom vergrijsde beuken en schijnt tot den opkomeling in de vallei te zeggen: "Gij daar......, zoo ik wilde,...... door een enkele mijner kanteelen op u neer te storten, zoude ik u verpletteren gelijk een slak........!"

Maar het nietige huisje schijnt voor deze bedreiging niet vervaard: lieflijk gelegen aan den grilligen rivieroover, steekt het vermetel het schelle rood zijner pannen boven het donkergroen der wilgen uit, als om de uitdaging van daarboven aan te nemen en op een spotachtigen toon te antwoorden: „Dat hebben we gehad,......die tijden zijn voorbij!......"

En de haat tusschen de hoogadellijke behuizinge en de nederige burgermanswoning heeft zich zóó duidelijk geopenbaard, dat bij de laatste verkiezingen de burggraaf De Fierly, — die van de hoogte — volkomen geslagen door Rouheard, zijn voormaligen pachter, — die uit de vallei, — van zijn gelukkigen overwinnaar heeft gezegd:

„Die snaak, den eersten keer, dat ik hem weer ontmoet, zal ik hem met mijn karwats afrossen......"

Waarop de socialist zijn gebalde vuist naar de hoogte uitstrekkende, eenvoudig heeft geantwoord:

„Kom maar op!"

Komen?...... gerechte Hemel!...... men denkt er voor het oogenblik nauwelijks meer aan daarboven......

't Is niet meer de haat, 't is de ontsteltenis, die in het kasteel van De Fierly's den boventoon voert...... Overal, op alle verdiepingen, krijschende stemmen en in beweging gebrachte schellen......op korten toon gegeven bevelen: „Neen, neen!...... niet dat,...... dit!",...... gesmoorde uitroepen, die eindigen in snikken van verslagenheid: „Och, Heer!...... och, lieve Hemel!"...... En daarna ontstelde gezichten, die schielijk en door naamloozen angst verbleekt voorbijgaan...... Hemel, wat is er toch?

Wat er is? Wel! Toen dezen morgen, omstreeks zeven uur, de jonge burgvrouwe zich naar haar zoon spoedde, om door hem met het blijde: „Dag maatje!" begroet te worden, heeft zij in de stem van het kind een heeschen klank ontdekt: en de lieve armpjes, om haar hals geworpen, hebben gebrand als vuur. Bang te moede heeft zij de keel willen zien, en daar...... 't is ontzettend...... heeft zij dat verschrikkelijke, witte vlekje onderscheiden, hetwelk........O! vlug! vlug!...... Inspannen! de dokter!

O! welke wreede oogenblikken!......

De andere kleinen, met de kleederen aan bundels, haastig weggevoerd, zonder zelfs een afscheidskus, schijnen met hun groote, verwonderde oogen te vragen: „Waarom?" en het sierlijke vertrek is in een oogwenk geplunderd en in een sombere ziekenkamer herschapen......en dit gezondheidscordon onverbiddelijk getrokken rondom een engel van vier jaren!...... en het kind — gisteren vol leven — heden treurig en verzwakt in zijn bedje......terwijl de arme moeder, haar oogen op de zijne gevestigd, het geheele Calvarie in de ziel, met smart de vorderingen der ziekte gadeslaat en...... de snikken, die in haar keel opwellen, terugdringende, — de kracht vindt haar kind toe te lachen.

„Dokter...... u zult hem redden...... niet waar?"

Onder het uitspreken dezer woorden houdt de jonge vrouw zich begrijpelijkerwijze in, om zich niet aan de voeten te werpen van den man, die, na God, alleen haar hoop kan geven......

En de dokter, ofschoon door een dertigjaren lange aanschouwing van gelijke smarten ongevoelig geworden, antwoordt met een trilling in de stem:

„Ja, mevrouw......indien mijnheer de burggraaf te Parijs een tube kan machtig worden en zoo hij tijdig terugkeert!"

„Indien!...... indien!... murmelt de burgvrouwe, droevig het hoofd schuddende, terwijl zij haar met trannen gevulde oogen opheft naar het groote ivoren Christusbeeld.

Want, er valt niet meer aan te twijfelen, 't is wel degelijk de kroep, die zich heeft meester gemaakt van de keel van het zoozeer geliefde kind. Het aangetaste vlies, aan de dampproef onderworpen en door den microscoop onderzocht, heeft zijn verschrikkelijk geheim verraden; ja, hij is er en vermenigvuldigt zich sterk, deze moorddadige bacil der keelziekte, deze kindermoordenaar, die een geleerd Franschman eindelijk heeft beperkt......

een strijd te land: met Rusland, dat door zijn spoorwegnet geheel Azië omsloten houdt als in een dwangbuis, dat Indië kan bedreigen in Afghanistan; met de Vereenigde Staten, die zich in betrekkelijk korten tijd kunnen meester maken van Canada; met Frankrijk, dat door een leger van 50,000 man naar Conchin-China te zenden het koninkrijk Siam veroveren en Calcutta bedreigen kan van den kant van Birmán, dat in Afrika Jokoto kan bezetten en de Engelschen kan verjagen van den Niger. En aangezien een weigering van Amerika om tot zulk een combinatie toe te treden, als zeker kan worden beschouwd, zou er voor Duitschland niets anders overblijven dan een poging om voor een anti-britsche actie zich de medewerking te verzekeren van Rusland of Frankrijk.

Acht men te Berlijn de koloniale Rijksbelangen zelven in Zuid-Afrika en de bedreiging daarvan door een eventueele annexatie der Boeren-Staten ernstig genoeg, om door zulk een desnoods gewapende interventie de onafhankelijkheid der Republieken te willen verzekeren en aldus een wereldbrand te ontsteken?

Wij meenen dit te moeten betwijfelen. Zal dan Engeland zijn imperialistische plannen ongestoord kunnen volvoeren ten einde toe met een betuiging — gericht tot de belanghebbende Mogendheden — van zijn goeden wil, om op Afrikaanschen bodem met haar te leven op voet van voortdurenden vrede en vriendschap? Het is waarschijnlijk, tenzij de nog steeds niet met zekerheid te berekenen loop der gebeurtenissen heenleide naar verrassingen, ons als zekerheid voorspeld door Krüger en wijlen Joubert, maar door het bijna gelijkluidend oordeel van het meerendeel der europeesche diplomaten en krijgskundigen prijsgegeven en door den uitslag bewezen als optimistische illusiën.

# HET ELECTRICITEITSPALEIS op de parijsche tentoonstelling.

Er is op een wereldtentoonstelling zoo overweldigend veel te zien dat belangwekkend is, dat men groot gevaar loopt het allerbelangwekkendst niet op te merken. De machinegalerij op de tentoonstelling te Parijs, die het geheele electriciteitspaleis beslaat en zich nog aan weerszijden daarvan over de aanleunende nevengebouwen uitstrekt, is zoo vol van machines en onderdeelen, dat het een paar weken zou kosten om elk onderdeel nauwlettend te bezien. Op den geheel onvoorbereiden bezoeker maakt dat alles eenvoudig den indruk van dingen die bewegen; wat niet daaronder te rangschikken is, valt hem in het geheel niet op.

Over het algemeen kan men zeggen, dat bij de stoommachines en gasmotoren niet veel nieuws valt op te merken. Beide soorten van machines hebben reeds een zekeren trap van volmaaktheid bereikt, en de verbeteringen, die zijn aangebracht, zijn van ondergeschikten aard en wijzigen geenszins het beginsel, waarop de machine berust. Men ziet bijv. in de Britsche afdeeling een gasmotor van 60 pk., die een mooie reclame is, doch niet meer dan de uitbreiding van den gewonen gasmotor van 2 of 3 paardekrachten.

Men ziet overal in de hal reuzen-stoommachines met vliegwielen van vier- of vijfmans hoogten, bijna alle compound-machines, d. w. z. ingericht voor hoogen en lagen druk, met triple-expansie. Wanneer men de hal binnentreedt van de rechtergalerij, trekken aan het begin der Duitsche afdeeling al dadelijk vier dezer machines de aadacht. Zij drijven machtige dynamo's, die electrischen stroom leveren voor de tentoonstelling.

Wat bij deze groote machines het meest treft, is het weinige geraas dat zij maken, men hoort er geen horten, geen stampen, de gang is zacht en gelijkmatig en er zijn er onder die minder rumoer maken dan de naaimachine, waarop onze eerste hes gestikt is. Dit is de groote overwinning in de laatste tientallen jaren bij de stoommachines behaald. Veel geraas, veel stooten wijst op groote wrijving en sterken plaatselijken tegenstand en beteekent dus veel verlies van kracht. Zacht loopende en gelijkmatig gaande machines zijn zuiniger. Komt men op zijn rondwandeling ten slotte in de Fransche afdeeling, dan kan men daar hooren hoe zeer Frankrijk in den machine-bouw ten achter gebleven is bij andere landen. Ook de Engelsche machines die zijn uitgesteld, zijn niet van de allerbeste en allernieuwste soort. Duitschland staat in deze afdeeling bovenaan doch wordt in één opzicht overtroffen door Zwitserland. De Zwitsersche stoommachines en dynamo's doen geenszins voor de Duitsche onder, ze zijn van even groote afmetingen, hun loop is zoo mogelijk nog zachter, de nieuwste vindingen op electro-technisch gebied zijn er met succes toegepast, maar dat Zwitserland niet eenvoudig de andere landen heeft nagevolgd, bewijst het in de tentoongestelde turbines, die zijn geheele inzending plaatsen op den eersten rang van wat er in het electriciteitspaleis wordt getoond. Die van de firma Piccard zijn bij een inschrijving voor de levering van turbines voor de werken aan den Niagara-waterval gekozen als de beste en zij werken zoo prachtig dat de firma behalve den bedongen prijs een aanzienlijke belooning bovendien ontving.

Terwijl reeds eenigen tijd de dynamo's algemeen onmiddellijk worden gekoppeld op de as van het vliegwiel der stoommachine, doordat men ze zoo heeft weten in te richten dat een wijziging der omwentelingssnelheid overbodig werd, was bij de turbines nog altijd een omzetting der snelheid noodig. De turbines-Laval, die langen tijd voor de beste golden, doen op de tentoonstelling der Fransche afdeeling zeer veel goed, maar zij kunnen niet in de schaduw staan van de Zwitsersche turbines.

Bij de Laval-turbines toch moet de snelheid van 500 omwentelingen voor de dynamo worden verminderd tot een tiende door middel van twee rollen. Bij deze gaat dus meer arbeid verloren dan bij een turbine, waar verandering van snelheid niet noodig is.

Tot deze laatste soort behoort ook de turbine-Parsons, die in de Britsche afdeeling is geëxposeerd. Deze tribune is door de fabriek aangebracht in een boot van de grootte van torpedojager. Deze boot die den naam "Turbina" ontving, werd bij de vlootrevue van Spithead bij het zestigjarig jubilé van koningin Victoria het eerst vertoond en liep toen met de grootste snelheid die ooit door een schip is bereikt. De Britsche marine laat een aantal aldus ingerichte torpedojagers voor zich bouwen.

Van Zwitserland, dat met zijn schier volmaakte machines de liefhebbers langen tijd vasthoudt, kan men wat vlugger loopen langs België, dat na het voortreffelijke wat wij gezien hebben, geen bijzonderen indruk maakt. In Denemarken vindt men een van de clou's van de tentoonstelling, de telegrafoon. Ook de Nederlandsche afdeeling is een afzonderlijke bespreking ten volle waard. Het geraas dat men nu hoort, kondigt ons de Fransche afdeeling aan. Men ziet er machines van oude constructie, zelfs vindt men er nog stoomschuiven, die elders alle zijn vervangen door veel beter werkende stoomkleppen. Men ziet er slecht afgewerkte machines, waarop de klodders verf de ruwheid van het ijzeren oppervlak maar onvoldoende verbergen. Men ziet er — maar wij behoeven deze opsomming niet voort te zetten, wij kunnen volstaan met de verklaring, dat men er niets nieuws ziet. Een vrij gunstige uitzondering maakt de inzending van de „Société Alsacienne de Construction Mécanique" te Belfort, een Elzasser firma, die in 1870 voor Frankrijk heeft geopteerd.

# Nieuwsberichten.

## CURACAO.

### Kerkelijke berichten.

Niettegenstaande de Zeer Eerwaarde Heer C. BLOMMERDE, Rector van het St. Elizabeths-gesticht en Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, zijn veertigjarig priesterjubilé laatstleden Zondag in alle stilte wilde vieren, was toch de belangstelling, die ZEerw. van alle kanten mocht ondervinden, zeer groot.

De kapel, de gaanderijen en lokalen van het Gasthuis waren met fijnen smaak versierd en onder de vele geschenken, welke den Jubilaris werden aangeboden, was er een van hooge kunstwaarde, een artistieke penteekening, den Zeer Eerwaarden Heer BLOMMERDE door het Colegio Santo Tomás vereerd.

Ontelbaar waren de bezoekers, die gedurende den dag den Jubilaris hunne gelukwenschen kwamen aanbieden, ontelbaar ook de brieven en kaartjes van hier en uit den vreemde hem toegezonden.

Hopen wij dat de heilwenschen, laatstleden Zondag den Zeer Eerwaarden Heer BLOMMERDE gedaan, allen in vervulling gaan.

* *
*

Uit het klooster der Eerwaarde Paters Dominicanen te Huisen in Nederland is den 24sten September naar het Dominicaner-klooster te Avila in Spanje vertrokken de Wel Eerwaarde Pater F. HENDRIKS, bestemd om vandaar naar Curaçao te vertrekken en in het begin van het volgend jaar op te treden als professor aan het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel.

Eveneens vertrok uit het Dominicaner-klooster te Huisen de Wel Eerwaarde Pater J. DE LANGEN-WENDELS, Lector in de H. Godgeleerdheid, die benoemd is tot hoogleeraar in de wijsbegeerte aan de hoogeschool van Freiburg in Zwitserland.

Vooral bewijst deze laatste benoeming wederom tot hoe hoogen bloei de studie en de wetenschap in het

„Maar, dokter," heeft opeens de burggraaf gezegd, „heeft men te Parijs geen geneesmiddel ontdekt?"

„Zonder twijfel, mijnheer de burggraaf, de serumthérapie......ongelukkigerwijze is het ontzettend moeilijk er een tube van te verkrijgen...... Het instituut Pasteur kan niet aan alle aanvragen voldoen; ik zelf heb verscheidene keeren geschreven ...... maar te vergeefs!

„Daaraan zal het niet liggen," heeft toen de burggraaf uitgeroepen, „ik heb te Parijs machtige vrienden, al zoude ik hemel en aarde in beroering moeten brengen, men zal er mij wel een moeten geven."

Eenige oogenblikken later was hij vertrokken.

Ziedaar hoe de burggravin De Fierly alleen is gebleven bij haar ziek kind,......alleen, om het te troosten en af te leiden,......alleen om de wanhopig lange uren te tellen,......alleen, om te bidden!

Bidden...... O! Nooit heeft zij het gedaan met zooveel geloof als op dezen onvergetelijken morgen!...... Moet zij niet bidden voor het uit den weg ruimen van alle hinderpalen voor de voeten van haar echtgenoot?...... Angstig volgt zij hem in haar gedachten, nu bij den een, dan bij den ander...... Is deze afwezig?...... Is gene nog altijd even invloedrijk?...... Zoo hij eens niet slaagde!......

Eindelijk, omstreeks één uur, kwam het verwachte telegram:

„Goddank, na duizend moeilijkheden tube verkregen. Herneem trein onmiddellijk, zal vier uur terug zijn. Verwittig dokter."

Nu is de burgvrouwe De Fierly niet meer alleen. De hoop — de schitterende engel, door den hemel gezonden aan de treurende zielen, die om hem smeeken — is bij haar!......

Vier uur......

Een geknars van raderen over het zand...... Een deur die haastig werd gesloten...... Enkele schreden in de luidklinkende gangen de burggraaf De Fierly treedt de kamer binnen, waar zijn zoon ter neder ligt.

„Is de dokter er niet? Hebt ge hem niet verwittigd?" vraagt hij verrast.

„Zeker...... Ik begrijp niet......"

„Vergeef mij dit korte oponthoud," zegt achter hen een welbekende stem, „ik ben zoo juist geroepen voor eenzelfde geval als dit hier. Wij zijn bepaald aan het begin eener epidemie......"

„Hemel!" roept de burgvrouwe uit, "bij wien is u geweest?"

„Bij Rougeard...... zijn arme kleine is zeer ziek!......Ik heb daar juist uit nood de keeloperatie gedaan...... Maar laat ons nu de tube bezichtigen!"

Terwijl hij de woorden sprak, nam de oude praktizijn het kleine, withouten kokertje, dat het kostbaar geneesmiddel inhield; met een vlugge beweging opende hij het en verlustigde zich eenige seconden in het aanschouwen der geelachtige vloeistof, die het bevatte...... twee centiliters nauwelijks...-en deze kleine hoeveelheid serum, onttrokken aan de aderen van een ingeënt paard, was de genezing, de gezondheid, het leven van dit kind,......van duizenden anderen...... en de dokter riep zich al de arme kleinen voor den geest, die hij had zien hijgen onder den verstikkenden druk der kwaal en die zijn onvermogende kunst niet had kunnen redden...... allen, ook hen — o! had kunnen redden......allen, ook hen — o! grievende smart — die hij wellicht nog was veroordeeld te zien omkomen onder zijn oogen, bij gebreke van het te zijner beschikking hebben eener genoegzame hoeveelheid van het onfeilbare geneesmiddel.

Terwijl de dokter al mijmerende toebereidselen maakte voor de inënting, hadden de beide ouders van den kleinen zieke een blik van verstandhouding met elkander gewisseld......

„Wat denkt ge er van?" scheen de burggraaf te vragen.

En in de vochtige en smeekende oogen van zijn jeugdig vrouwtje had hij dit antwoord gelezen: „O, mon ami, ziehier het oogenblik van vergeving......wij zijn Christenen ......en zal dit later geen zegen zijn voor onzen zoon?"...... De burggraaf nam plotseling een vast besluit en de arts naderende sprak hij tot hem met een lichte trilling in de stem:

„Dokter, zoo u meent, dat de toestand van onzen zoon den geheelen inhoud van deze tube niet noodzakelijk vereischt, zou het der burgvrouwe en mij aangenaam zijn, wanneer u het overschot zoudt willen bewaren voor uw kleinen zieke van beneden...."

„Op één voorwaarde," antwoordde de man der wetenschap, nadat hij, van zijn ontroering bekomen, een paar tranen, die op zijn oude, gerimpelde wangen waren gevallen, had afgewischt.

„Welke?"

„Dat u met mij gaat, om het er heen te brengen."

„Zeer gaarne!"

Vijf minuten later daalde mijnheer De Fierly, vergezeld van den dokter, die zich de oogen nog afwischte, met al de snelheid zijner beide paarden langs de helling van den heuvel naar beneden, toen, plotseling, het rijtuig stil hield......

Met de pet in de hand stond daar een man, die, op het herkennen der bespanning van het kasteel, het rijtuig door een handgebaar had opgehouden en die nu, dicht bij het portier met zijn smeekende stem, door snikken onderbroken, sprak:

„Mijnheer de burggraaf, mijn kind gaat sterven...... men zegt, dat u een geneesmiddel hebt...... wanneer er enkele druppelen van overbleven......"

„Mijn vriend," hernam de burggraaf De Fierly, „ik ben gekomen, om er u de helft van te brengen...... ziehier!"

Huisensche klooster, waar ook de Paters Dominicanen, die in de Curaçaosche Missie werkzaam zijn, hunne studies voltooiden, gekomen zijn. Behalve de vele Paters, afkomstig van dat klooster, die in den vreemde aan andere inrichtingen van hooger onderwijs verbonden zijn, wordt thans ook nog de leerstoel der thomistische wijsbegeerte aan de Stedelijke Universiteit van Amsterdam bezet door den Zeer Eerw. Hooggeleerden Pater J. V. De Groot, Doctor in de H. Godgeleerdheid, die eveneens aan de universiteit van Sint-Thomas te Huisen zijne graden haalde.

### Officieele berichten.

Bij gouvernements-beschikking, dd. 29 September 1900, No. 615, is aan den Heer J. B. P. L. Seiler, Gouvernements-geneeskundige op Bonaire, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

### Havennieuws.

Bij den proeftocht heeft de *Curaçao* van den *K. W. I. M.* uitstekend voldaan; de koop van dit stoomschip door het Bestuur van Suriname zal dezer dagen gesloten worden. Naar wij vernemen, is de koopprijs bepaald op 180.000 gld, terwijl bij aflevering dit schip gekost heeft 215.000 gld. Voor den *K. W. I. M.* dus een bankroetje van 35.000 gld, ongerekend nog de kosten voor den overtocht van Nederland naar Curaçao, voor den proeftocht naar de havenplaatsen van Colombia en Sto. Domingo en voor dezen laatsten proeftocht in de Curaçaosche wateren.

Met schade en schande wordt men wijs, zegt het spreekwoord. Het lesje, genomen door den *K. W. I. M.* is, dunkt ons, wel duur betaald; doch bij den *K. W. I. M.* is nu ook het vaste voornemen gemaakt om nooit meer een stoomschip te bouwen voor een nieuw traject zonder vooraf vertrouwbare inlichtingen te hebben ingewonnen bij vakmannen, die bekend zijn met de plaatselijke omstandigheden en toestanden.

* *

Op de reis van New-York naar hier heeft het zeilschip *Curaçao* bij Bermuda zwaren storm gehad. Een gedeelte der lading is verloren gegaan, daar hetgeen zich op het dek bevond, door de golven is weggevaagd en in zee geworpen.

* *

De Heer L. V. Leyba, Consul van Zweden en Noorwegen op ons eiland, is 5 October uit Frankrijk via New-York naar Curaçao vertrokken.

* *

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 2 October 1900, No. 620, is de bij Gouvernements-beschikking, dd. 23 April ll. No. 282, vastgestelde quarantaine tegen schepen komende van Maracaibo, opgeheven, met bepaling dat geene van die plaats alhier komende personen zullen worden toegelaten, dan die voorzien zijn van een door den Nederlandschen Vice-Consul aldaar afgegeven certificaat, dat zij gedurende de laatste achttien dagen niet in besmette plaatsen zijn geweest.

### Posterij.

*Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:*

A. Alfonzo B., F. R. Barllett, Emilia B. de Larez y fam., Ricot de Marchena y hermanas, Carl Krazok, Washington Méndez. Cecilla Simon, Banco Union.

### Leger.

Den 1sten November wordt hier verwacht de kapitein M. Verkouteren van het regiment grenadiers en jagers, gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië, ter vervanging van majoor Wernas, Commandant van de troepen en het garnizoen alhier, die met de *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* naar Nederland terugkeert.

De 1ste luitenant der infanterie P. C. A. Krugers wordt tijdelijk met het bevel over de troepen en het garnizoen te Curaçao belast.

—Aan den officier van gezondheid 2e klasse, Dr. Th. Lens, dirigeerend officier van gezondheid alhier, van het Oost-Indisch leger, is onbepaalde verlenging van detacheering bij de landmacht in West-Indië toegestaan, zonder dat deze detacheering voor genoemden officier van invloed zal zijn bij eventueele bevordering.

—De kapitein bij het regiment grenadiers en jagers P. A. H. F. Tergau, vroeger hier gedetacheerd, is benoemd tot officier in de orde van den Leeuw en de Zon van Perzië.

### Politiezaken.

Een oude bekende van de justitie, die wegens diefstal zal moeten terechtstaan, dacht onze wakkere politie te verschalken door zijne kleederen op een plaats aan de kust van Hato neer te werpen en aldus de gedachte ingang te doen vinden, dat hij verdronken was. Men doorzag de list en kwam den dief spoedig weer op het spoor.

### Suriname.

Van dr. H. van Cappelle, leider der wetenschappelijke expeditie in Suriname, is bericht ontvangen, dat den 28en Aug. jl. de reis naar het district Nickerie is aangevangen.

Tot dit district behoort het stroomgebied der rivier de Nickerie met de daarin uitloopende rivieren en kreeken.

De bovenloop dier rivier is slechts tot aan de Blanche Marie-val bekend. Van af dat punt zal zij door de expeditie worden opgevaren, om de hoogvlakte te onderzoeken, waar de Nickerie en de Kalalebo ontspringen.

Langs eerstgenoemde keeren de onzoekers terug tot haar eerste rechter zijkreek, de Fallawatra of Tapioco, welke zoover mogelijk wordt gevolgd, en zij trekken vervolgens in zuid-oostelijke richting het bosch in naar het gebied der Boven-Coppename, die tot heden niet verder dan de Raleighvallei is opgevaren, ofschoon hare bronnen veel zuidelijker liggen.

## Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

Estricta justicia.— Escribe el sesudo facultivo Dr. A. Herrera Vega, residente en Caracas:

“Me complazco en dar la presente certificación, por creerla de la más estricta justicia. He empleado repetidas veces la reputada Emulsión de Scott, y en todos los casos he obtenido el más lisonjero éxito.

### La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

## BUITENLAND.

**Rome.** — Pater Henri Denifle, de geleerde Dominicaan en onderarchivaris van den H. Stoel, de beroemde geschiedschrijver der middeleeuwen, houdt zich thans bezig met een historisch onderzoek naar de oorzaken der Hervorming in Duitschland en omliggende landen. Men verwacht hierover van zijn hand een zeer belangrijk werk, waarin vooral Luther's persoonlijkheid in een weinig bekend licht verschijnen zal.

**Italie.** — Ingevolge rapport van het Hof van Trani nopens het „oneerbiedige gedrag” van den kerkvoogd aldaar ter gelegenheid der begrafenis van koning Humbert, blijft de intrekking der toelage van dezen prelaat gehandhaafd.

Wat de bisschop wel deed?

Niets anders dan krachtige maatregelen treffen, om in zijne kathedraal gedurende de voorgeschreven uitvaart eene politieke manifestatie te voorkomen.

— De hertog der Abruzzen, zooals men weet, voornemens zijn heldhaftig besluit tot opsporing van de vijf leden zijner poolexpeditie ten uitvoer te leggen, bezoekt vooraf nog Italië.

Groot is de geestdrift, waarmede de behouden aankomst der *Stella Polare*, de bekende walvischvanger van voorheen, in de Europeesche wateren begroet wordt.

Onmiddellijk na zijne landing begeeft zich de hertog naar Misurina, om aan de koning-weduwe Margerita een bezoek te brengen.

Men zegt, dat koning Humbert een brief aan zijn neef, den hertog, heeft nagelaten.



De minister-president heeft onmiddellijk na aankomst van den hertog te Tromsoë, een telegram van gelukwensch gezonden wegens zijn behouden terugkeer uit het poolgebied.

**Duitschland.** — Van Liebknecht, het voor eenigen tijd overleden socialistische lid van den Duitschen Rijksdag, verhalen de Katholieke Duitsche bladen, dat hij zich niet, zooals de meeste zijner politieke partijgenooten, door priesterhaat leiden liet.

Zekeren dag — 't was in de maand April 1894 — bracht hij zelfs openlijk, in eene zitting van het Wetgevende Lichaam, hulde aan de sterkte en de waardigheid der Katholieke Kerk.

Ziehier, in welke bewoordingen de verwoede tegenstander van alle uitzonderingswetten zich toen uitliet:

„De Culturkampf is een graf geworden, niet voor de Katholieke Kerk, wier ondergang men beoogde, maar wel voor het liberalisme, dat de rol van doodgraver wilde spelen; de Katholieke Kerk bevat eene kracht in zich, die met geen pen te beschrijven is......

„Zij, die haar (de Kerk nl) na 1870 wilden verdelgen, moesten beginnen met hare sterkte te erkennen. Juist door hare algemeenheid is de Katholieke Kerk zulk een onverwinbare macht, dat zij zegevierend uit dien oorlog kon te voorschijn treden.....

„Het Protestantisme was van Luther af tot onze dagen altoos klein, omdat het zich tot slaaf eener tijdelijke macht verlaagde. Dit heeft de Katholieke Kerk nooit gedaan. Wij stemmen volgaarne vóor de wet van herroeping uit rechtvaardigheidsgevoel. Laat ons heden de laatste overblijfselen van den Culturkampf verdelgen......”

**Amerika.** — In de V. S. beginnen de kansen van Bryan thans zóo aardig te stijgen, dat de weddenschap van Croocke wel eens een voordeeltje zou kunnen afwerpen.

Niemand anders dan Cleveland, de democratische ex-president der V. S., heeft Mac Kinley den rug gekeerd en zich ten gunste van Bryan uitgelaten, wiens inzichten, schoon niet volkomen de zijne, hem beter lijken dan het imperialistische streven van den tegenwoordigen president.

Ook Olney, oud-staatssecretaris onder het presidentschap van Cleveland, heeft zich bij Bryan's partij aangesloten, zoomede Wilson, directeur der posterijen onder Cleveland.

Waaraan dit alles toe te schrijven, zal men allicht vragen?

De zaak der Boeren in Zuid-Afrika begunstigt de democratische partij.

Men is gebeten op Mac Kinley, omdat hij het Boerengezantschap zoo onverrichter zake heeft heengezonden, om zijn westelijken nabuur te believen, en wil vóor alles geen pogingen onbeproefd laten, om krachtig te protesteeren tegen de wisseling van vriendschapsuitingen tusschen Washington en Londen.

Inmiddels heeft zich toch een nieuwe candidaat tegen Bryan opgeworpen.

't Is Georges Wellington, republikeinsch senator voor Maryland, dat ten gunste van Bryan is.

Maar Richard Olney, dezelfde, waarvan wij hierboven gewaagden, heeft zich verklaard ten gunste van het democratische program en raadt allen democraten de verkiezing van Bryan te steunen.

**Transvaal.** — Er valt zeker weinig meer te rekenen op de eind-overwinning der Boeren, maar toch schijnen zij de hoop nog niet op te geven. Wat er voorvalt in het Lijdenburgsche en waar Botha, Dewet en Théron zijn, meldt de telegraaf niet. Wel echter, dat de Boeren bij Lindley groote bedrijvigheid ontwikkelen, en bij Wagendrift een trein met 22 wagens en 60 man van de Natalsche vrijwilligers bemachtigden. Lord Roberts durft dezen dan ook nog niet met onbepaald verlof naar huis zenden, gelijk hun eerst was toegezegd.

## Advertentien.

VOOR de vele blijken van deelneming en belangstelling ondervonden bij de ziekte en het overlijden van mijnen innig geliefden echtgenoot WILLIAM HENRIQUEZ, betuig ik langs dezen aan vrienden en bekenden mijn hartgrondigen dank.

Wed. WILLIAM HENRIQUEZ
geb. OBERGH.

Curaçao 4 October 1900.

## Naamlooze Vennootschap Handel & Industrie-Maatschappij "CURAÇAO" gevestigd te Amsterdam.

Hierbij wordt ter kennis van het algemeen gebracht, dat, na verkregen toestemming van den Heer Gouverneur van Curaçao, verleend bij beschikking dd. 14 Augustus d. j. No. 515, en bij akte heden voor den alhier resideerenden Notaris J. H. B. Beaujon en getuigen verleden en ten kantore voor de bewaring van hypotheken alhier overgeschreven, de Brug over de Sint-Anna haven alhier, genaamd:

### "Brug Koningin Emma der Nederlanden"

en de desbetreffende Concessie in eigendom aan bovengemelde Maatschappij zijn overgegaan.

Dientengevolge loopt de administratie van die brug van af heden voor rekening der Maatschappij, en dient men zich voor alle zaken gemelde brug rakende, te wenden ten kantore der Maatschappij alhier, op de Groote Werf, alwaar abonnements- en andere kaartjes tegen de gewone prijzen te bekomen zijn.

Curaçao 4 October 1900.

De Administrateur der Maatschappij op Curaçao,
J. F. DORR.

## Z. M. KAZEN & EDAMMER KAAS
— EN —
## Hollandsche Boter
in 7 ℔, 2 ℔ & 1 ℔ blikken.
— BIJ —
A. J. L. STUMPF.

## Dames-, heeren- & kinderschoenen
— BIJ —
A. J. L. STUMPF.



## LUZ DIAMANTE,
LONGMAN & MARTINEZ,
NEW-YORK,
Libre de Explosión, Humo y Mal Olor
— DE VENTA POR —
*Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.*

## Verkrijgbaar bij
A. J. L. STUMPF
HEERENSTRAAT, CURAÇAO.
ECHTE FRIESCHE BOERENJONGENS
**f 1,75 per flesch.**

DE ECHTE
## Singer-Naaimachine
verkrijgbaar op *afbetaling*
— BIJ —
**A. J. L. STUMPF,**
Heerenstraat.—Curaçao.

## FOTOGRAFIA SOUBLETTE.

Este muy conocido Taller ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:
De 8 A. M.—4 P. M.

## BALEN HOLLANDSCH HOOI
**à 50 KG. p. BAAL**
— BIJ —
A. J. L. STUMPF.

# Botica Central.
DE LANNOY & Co.
Overzijde.— Breedestraat.

Groote voorraad van artsenijen en van de allernieuwste patentmiddelen: allervoortreffelijkste wijnen van de beste merken; heerlijke siropen; sodawater; brillen van allerhande soorten; allerfijnste en allerwelriekendste parfumerieën; cacao en chocolade van verschillende merken; uitgezochte confituren: sigaren uit de meest geroemde fabrieken, enz., enz.; enz.,

Agentuur van het gerenommeerde LANS' EXTRA STOUT, door meer dan duizend geneeskundigen in Nederland en verreweg door de meeste van Curaçao aanbevolen; van het heerlijke bier EL CIERVO, het deugdelijkste voor de tropische gewesten, om de geringe hoeveelheid alcohol, welke het bevat; van de ELIXIR DE CAPUCHINO, bereid door H. Suels, het groote en onfeilbare geneesmiddel voor de spoedige genezing der vrouwenkwalen.

Alles tegen schappelijke prijzen.

# Bruning & Muhren
## AMSTERDAM.
**LINNENFABRIEK te Veldhoven, Noord-Brabant,**

eigen Lingeriefabriek, eigen Drukkerij, Cartonnagefabriek.

In Holland en in Nederlandsch Indië ruim 600 met veel succès werkende Stalen-Dépôts [illegible]

De stalen der uitgebreide collecties **Nouveautés in Stoffen** zijn, evenals die der **Witte Goederen, Bonneteries, Lingeries,** etc. te ontbieden aan ons Dépôt te Curaçao.

# "LA CORONACION"
REAL FABRICA DE CIGARILLOS
—OTRABANDA, CALLE ANCHA.—

Los cigarrillos de esta afamada Fábrica están elaborados con los mejores materiales de la Habana.

*ALGODON, PECTORAL, TRIGO, BERRO, etc., etc.*

**SE VENDE POR MAYOR Y AL DETAL**

en todos los Almacenes, Botiquines, Boticas y Tiendas de Curaçao, Bonaire, Aruba, Trinidad, Venezuela, Haiti, Colombia, etc., etc.

En esta fábrica encontrarán los fabricantes

*PAPEL PARA CIGARRILLOS, PICADURAS DE PRIMERA CLASE, etc.*

1|1 & ½ flesschen Tivoli Bier
1|1 & ½ „ Bismarck Bier.
verkrijgbaar bij
A. J. L. STUMPF.

# Kinandoa. Kinandoa.

Deze drank wordt ten *zeerste* aanbevolen door heeren geneeskundigen. Ze overtreft de *Quina La Roche* èn in prijs èn in geneeskracht. Verkrijgbaar in 1|1 flesschen. Per flesch f. 2,50.

Eenig importeur.
A. J. L. STUMPF.
Curaçao:

## A. J. L. STUMPF
**Agent van J. C. KEG & Co.**
Kaashandelaren, Zaandam.

neemt bestellingen aan, die onmiddellijk worden uitgevoerd.

# CHAMPAGNE
1|1 en ½ fl. **Moet & Chandon.**
1|1 en ½ fl. **Carte Bleue** (dorure).
1|1 en ½ fl. **Carte Blanche** (sec).
1|1 en ½ fl. **Carte d'Or** (dry).

## KAISER FRIEDRICH QUELLE
Mineraalwater van den eersten rang.
*A. J. L. STUMPF,*
—CURAÇAO.—

Vertegenwoordigd door de heeren
BUCK & Co., Suriname,
— EN —
A. J. L. STUMPF, Curacao.

*M!*

Beleefd verzoek ik U uwe aandacht te vestigen op de

## VAN GORKUM'S
## Echte Friesche Boerenjongens
(ROZIJNEN OP BRANDEWIJN.)
van G. C. VAN GORKUM,
DISTILLATEUR. SNEEK.

*Dit merk werd met de* HOOGSTE *prijzen op verschillende Tentoonstellingen, o. a. met de* GOUDEN MEDAILLE *te* BATAVIA *in 1893, bekroond.*

De prijs der
### Van Gorkum's echte Friesche Boerenjongens
is per kist, inhoudende 15 liters schroefflesschen f 14,50 per kist, franco aan boord te *Amsterdam* of *Rotterdam* inclusief kist, flesschen en verpakking.

(*Minimum quantum 5 kisten.*)

Bij orders van 25 kisten is de prijs 25 en bij 50 kisten en meer 50 cent per kist lager.

De prijs is à contant zonder korting betaalbaar in Nederland.

Het is verkieselijk, bij orders direct aan mij, dus zonder bemiddeling in Nederland, die vergezeld gaan van remise, waarbij men gelieve te rekenen op de vracht en assurantie kosten, of wel mededeeling te doen bij wien in Nederland, tegen aangifte der [illegible] der [illegible] ontvangen worden.

Ofschoon er nog vele andere merken bestaan, die wellicht tot lageren prijs geoffreerd worden, kunnen deze wat smaak en gehalte betreffen in het geheel niet worden vergeleken met de ECHTE VAN GORKUM'S BOERENJONGENS.

De steeds toenemende vraag naar de VAN GORKUM'S ECHTE FRIESCHE BOERENJONGENS is naar mijn bescheiden meening het beste bewijs de kwaliteit beter dan andere merken is.

Ten bewijze, dat dit merk zeer in den smaak valt, diene, dat ik voor eenigen tijd niet minder dan 475 kisten aan één afnemer in Indië verscheepte.

Wanneer U nog geen BOERENJONGENS geïmporteerd heeft, zou het mij aangenaam zijn, U met mijn fabrikaat de proef zoudt willen nemen en ben ik overtuigd dat dit tot nabestelling leiden zal.

Beleefd aanbevelend verblijf ik
UEd. Dw. Dienaar
G. C. VAN GORKUM.

*Reclamekaarten worden gratis bij de kisten ingepakt.*

Verder lever ik eveneens met veel succes

## Van Gorkum's Fladderac
(GETROKKEN CITROENBRANDEWIJN)
(LIKEUR.)

De verpakking hiervan is in kisten van 24 of 48 flesschen (Flesschenmaat pl. m. 7½ à 7¾ d. L.)

(*Minimum hoeveelheid 1[illegible] flesschen.*)

De prijs hiervan is f [illegible].50 per kist van 24 flesch, en f 2[illegible].— per kist van 48 flesch met inbegrip van emballage franco langs boord te *Amsterdam* of *Rotterdam*.

Zooals vermeld exporteerde ik ook dit artikel met veel succes.

*Reclamekaarten zend ik gratis in de kisten.*

Aanbevelend,
UEd. Dienaar
G. C. VAN GORKUM.